

DE KATHOLIEKE CONTRAREFORMATIE IN DE 21STE EEUW

HIJ IS VERREZEN !

TWEEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT / P106088

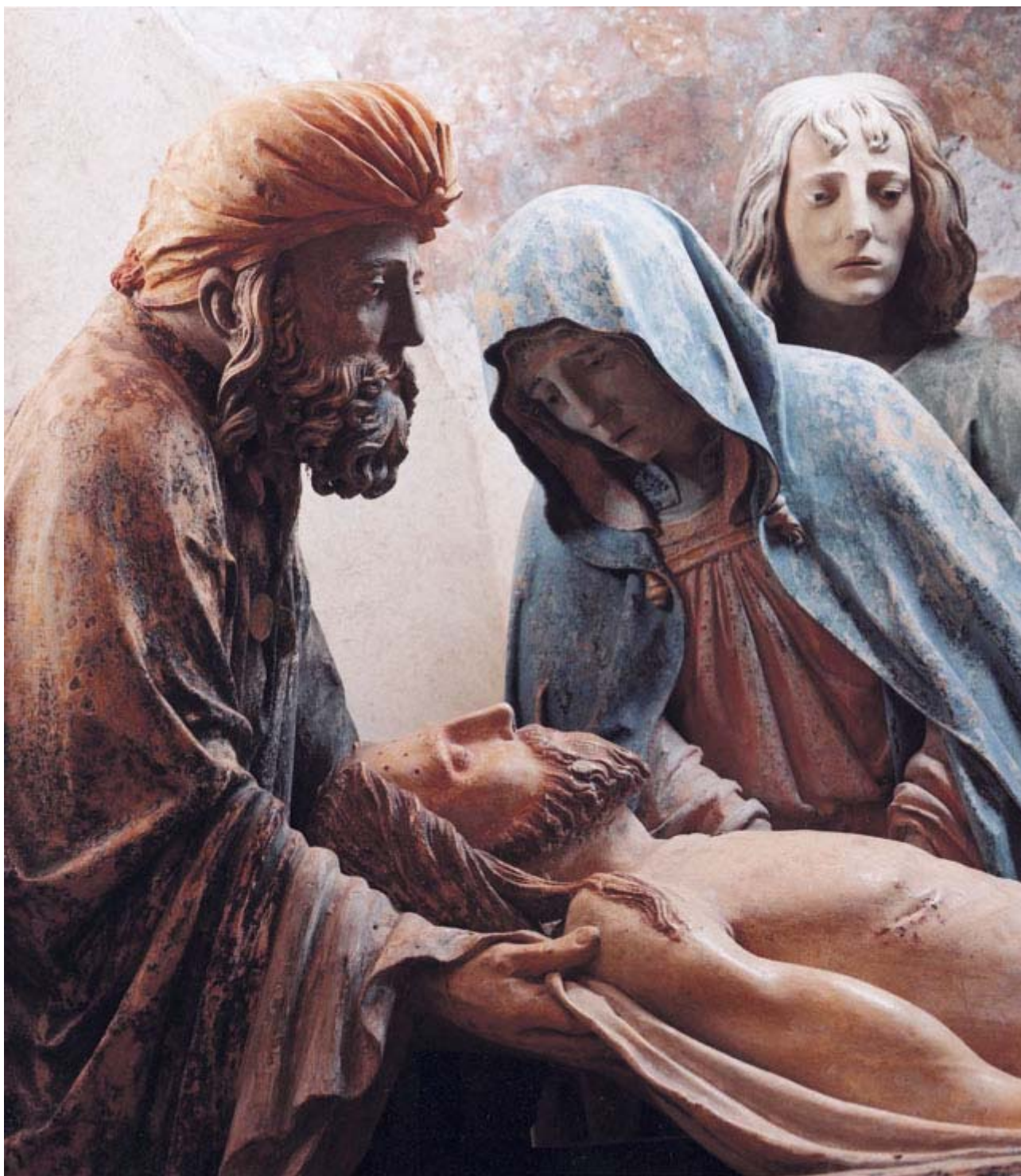
V.U.: FR. GEERTS, WILGENLAAN 21, 2390 MALLE

NR. 10 / JULI-AUGUSTUS 2004

AFGIFTEKANTOOR: ANTWERPEN X

*« De film The Passion schenkt de Evangelies hun artistieke uitdrukking,
in de zin waarin de katholieke Kerk ze verstaat » (een joods rabbijn uit de V.S.)*

DE PASSIE, TEKEN VAN TEGENSPRAAK

Jezus wordt in het graf gelegd. Beeldengroep uit de 16de eeuw in de kerk van Chaource (Champagne).

Photo J.-F. Amelot, Seilhac.

« Het Kruis van Christus ! De heidense wereld keek er vol hoop naar uit, en de Christenheid bezat er in grote dankbaarheid de volle werkelijkheid van. Maar bij “ *het begin van het derde millennium* ” wordt het Kruis afgewezen en de rug toegekeerd. Men geeft de voorkeur aan het “ *nieuwe humanisme* ”, zonder mysterie en zonder offer. Dát is de diepste reden voor de storm die ontketend werd rond de film *The Passion of the Christ* van Mel Gibson » (broeder Bruno Bonnet-Eymard). Nu deze storm uiteindelijk is gaan liggen, wordt het tijd voor een serene studie over de kern van de zaak.

IN een artikel met de titel « *Religieuze correctheid* », verschenen in de Franse krant *Le Figaro* van 10 maart 2004, herinnert Michel De Jaeghere eraan dat de benaming INQUISITIE indertijd gegeven werd aan een instelling die « *een nieuwigheid invoerde in de middeleeuwse procedure : elke veroordeling diende te worden voorafgegaan door een grondig onderzoek tijdens hetwelk de verdachte gehoord werd, terwijl de bewijzen van zijn misdaad onderzocht werden. Deze fijngevoeligheid is aan ons niet meer besteed.* »

Vandaar dat de film van Mel Gibson onherroepelijk veroordeeld werd, zowel in Europa als in Amerika, door zedenmeesters die hem niet eens gezien hadden !

Het onderwerp van het geschil is in werkelijkheid dan ook « *de inhoud zelf van de geschiedenis die Gibson vertelt* », aldus De Jaeghere, « *en die inhoud wordt antisemitisch genoemd.* » Het scenario stelt « *de hogepriester en de joodse clerus van de tempel te Jeruzalem voor als de aanstichters van de terdoodveroordeling van Jezus. Het was dus helemaal niet nodig de film te zien. Het volstond om te weten dat hij deze aanstootgevende visie op het Lijden van Christus opvoerde.* »

Dit alles brengt het proces van Christus zelf in herinnering :

« “ *Wat hebben we nog getuigen nodig ? Gij hebt de godslastering gehoord. Wat dunkt u ?* ” En allen spraken het vonnis uit dat Hij de dood schuldig was » (Mc. 14, 63-64).

Mel Gibson volgt inderdaad eerlijk en eenvoudig de vier Evangelies. De Jaeghere zet de citaten op een rij die geen enkele twijfel laten bestaan over de verantwoordelijkheid van de joodse gezagsdragers in de dood van Christus. Het eerste citaat is een woord van Jezus zelf :

« ***Ziet, wij gaan op naar Jeruzalem ; en de Mensenzoon zal worden overgeleverd aan de opperpriesters en schriftgeleerden, en ze zullen Hem ter dood veroordelen. Ze zullen Hem overleveren aan de heidenen om Hem te bespotten, te geselen en te kruisigen. Maar op de derde dag zal Hij verrijzen*** » (Matth. 20, 18-19).

De tweede aanhaling toont aan dat de misdaad met voorbedachten rade gepleegd werd :

« *Toen vergaderden de opperpriesters en de oudsten van het volk in het paleis van de hogepriester, die Kaïphas heette. Ze beraadslaagden om Jezus met list gevangen te nemen en Hem te doden* » (Matth. 26, 3-4).

De volgende vier eensluidende citaten zijn ontleend aan de vier Evangelisten :

« *De opperpriesters en heel de Hoge Raad zoch-*

ten naar een valse aanklacht tegen Jezus, om Hem ter dood te brengen » (Matth. 26, 59).

« *Van die dag af waren zij vastbesloten Hem te doden* » (Jo. 11, 53).

« *Toen scheurde de hogepriester zijn klederen en zei : “ Wat hebben we nog getuigen nodig ? Gij hebt de godslastering gehoord. Wat dunkt u ? ” En allen spraken het vonnis uit dat Hij de dood schuldig was* » (Mc. 14, 63-64).

« *Nu riep Pilatus de opperpriesters, de oversten en het volk bijeen en sprak tot hen : “ Gij hebt deze man bij me gebracht als een volksopruier. Ik heb Hem in uw bijzijn verhoord en aan niets schuldig bevonden van al wat gij Hem ten laste legt. [...] Ziet, Hij heeft niets bedreven wat de dood zou verdienen. Ik zal Hem dus vrijlaten, maar Hem eerst laten geselen. ” [...] Maar ze schreeuwden allen tezamen : “ Weg met Hem, laat ons Barabbas vrij ! ” [...] Opnieuw sprak Pilatus hun toe, daar hij Jezus wilde vrijlaten. Maar ze schreeuwden er tegen in : “ Kruisig Hem, kruisig Hem ! ” Ten derden male zei hij hun : “ Wat kwaad heeft Hij dan gedaan ? Ik heb in Hem geen doodschuld gevonden ; ik zal Hem dus vrijlaten, maar eerst laten geselen. ” Maar luid gillend hielden ze aan, en eisten dat Hij gekruisigd zou worden ; en hun kreten wonnen het pleit. Pilatus besliste dat hun eis zou worden ingewilligd. Hij liet op hun verzoek de man vrij die om oproer en moord in de gevangenis was geworpen ; maar Jezus leverde hij aan hun willekeur over » (Lc. 23, 13-25).*

Volgende bemerking is van beslissende aard, en toont het enorme anachronisme aan dat begaan wordt door hen die deze zaak vermengen met een of andere vorm van antisemitisme :

« *De kern van de zaak is dat nagenoeg iedereen in deze geschiedenis joods is : de hogepriesters en de massa die om de doodstraf schreeuwt, maar ook de apostelen, de heilige vrouwen en de goede moordenaar, de Heilige Maagd en de leerling die alleen bij haar aan de voet van het kruis is blijven staan. De heidenen komen in het Evangelie pas op de tweede plaats : twee centurio's, Pilatus, een vrouw uit Kanaän, de soldaten die Christus geselen of dobbelen om zijn tuniek.*

« *Dat is, in de ogen van de katholieken, de bijzondere lotsbestemming van het uitverkoren volk : dat het uitverkoren werd om, als in een microkosmos van de hele schepping, zowel de personen te leveren die Christus ter dood zouden brengen als zij die de primitieve Kerk zouden vormen ; dat het dit volk zelfs gegeven werd om onder de zijnen de Godmens te tellen, die de mensheid door zijn kruisdood zou vrijkopen. Dit mysterie herleiden tot onze bekrompen*

normen om er onze polemieken mee te voeden, heeft iets belachelijks. »

Pater Jean Charles-Roux, rosminiaan, die de geestelijke vader was van Mel Gibson en zijn acteurs in Rome tijdens de opnamen, spreekt in dezelfde zin :

« Ik begrijp die beschuldiging niet ! Men doet alsof Christus geen jood was. Als men dat vergeet, begrijpt men niets meer. Men is niet anti-Frans omdat men Robespierre veroordeelt en Lodewijk XVI verdedigt ; men is niet anti-Engels omdat men partij kiest voor Karel I en Cromwell als een monster voorstelt ; men is niet anti-Italiaans als men tegen Garibaldi is. Hier gaat het om hetzelfde. We hebben te maken met een interne joodse geschiedenis. Ik sluit mij aan bij wat de leden van de Amerikaanse evangelische Kerk antwoordden aan bepaalde leden van de joodse gemeenschap : “ Waarover klagen jullie ? Natuurlijk zijn er in de tijd van Jezus mensen geweest die slecht en wreed waren, en die het kwaad van de mensheid vertegenwoordigden. Maar de held van de film overtreft alle anderen omdat Hij GODDELIJK is ! Geen enkel volk kan een held voorschotelen als die van jullie ! Dat strekt jullie tot eer ” » (Valeurs actuelles van 5 maart 2004).

Het is aan hen om deze eer te erkennen door zich te bekeren tot deze Christus-Koning, de Koning van de joden, die al tweeduizend jaar lang zijn armen naar hen uitstrekt !

EEN ANTIMODERNISTISCHE BOM

Vanwaar dan dat wereldwijd protest ? Broeder Pierre, de overste van ons huis in Canada, legt de vinger op de wonde : *« De projectie van een film die een reconstructie wil zijn van de historische gebeurtenissen van het Lijden van Jezus tot uitboeting van onze zonden »* betekent een frontale aanval op het **modernisme**. *« Deze ketterij, die door de heilige Paus Pius X met een uitzonderlijk doorzicht veroordeeld werd in zijn magistrale encycliek Pascendi dominici gregis van 8 september 1907, heeft zich niettemin verder verspreid in de Kerk, in die mate dat de meerderheid van onze hedendaagse theologen erdoor besmet is. Deze niet te onderschatten ketterij kent aan de Christus van het geloof – een vaag personage, schepping van de innerlijke ervaring en het individueel gevoel – alle eigenschappen toe die de Kerk aan Onze Heer Jezus Christus Zoon van God toekent, maar zij ontzegt deze eigenschappen in naam van de rede en de kritische wetenschap aan de Jezus van de geschiedenis »* (*La Renaissance catholique* nr. 117, april 2004).

De reden die ingeroepen wordt om zo de Christus van het geloof te scheiden van de Jezus van de geschiedenis heeft te maken met de interpretatie van de Evangelien : de evangelische geschriften zouden volgens het modernisme pas lang na de gebeurtenissen die ze verhalen geschreven zijn ; ze zouden bijgevolg niet de waarde hebben van een historisch getuigenis, maar slechts een latere “ reconstructie ” zijn van deze gebeurtenissen door de

primitieve gemeenschap die op die manier haar “ religieuze ervaring ” vorm geeft.

Maar deze theorie is niet opgewassen tegen de meest recente ontdekkingen van de archeologie en de epigrafie. Het beste bewijs ligt in het fameuze **papyrusfragment 7Q5** dat in één van de grotten van Qumrân werd teruggevonden [zie *Hij is verrezen !* nr. 9 van mei-juni 2004 : *« Qumrân en de Essenen »*]. Dit kleine fragment bevat een passage uit het Marcusevangelie (Mc. 6, 52-53) en werd geschreven vóór het jaar 50 !

Broeder Pierre baseert zich op een zeer brede consensus, gaande van onze eigen studies tot die van de modernistische anglicaanse exegeet Robinson, die in toepassing van de meest strikte wetten van de historische kritiek opnieuw heeft aangeknoopt met de traditionele datering van de geschriften van het Nieuwe Testament. In dit verband mogen we ook het werk van de Duitse papyroloog Carsten P. Thiede niet onvermeld laten ; hij dateert het Evangelie van St.-Marcus in de jaren 30 na Christus, misschien zelfs tussen 30 en 35.

Dit alles laat broeder Pierre toe te besluiten : *« De gehele ontwikkeling van het christelijke denken en handelen tot aan de dood van Stephanus en de bekering van Paulus, met inbegrip van de eerste hellenistische versie van het Evangelie, vond bijgevolg plaats binnen een tijdsbestek dat te vergelijken is met de periode waarin Jezus optrad en onderricht gaf : ten hoogste drie of vier jaar. »*

HET « KERYGMA » VAN DE OORSPRONG

Het hoeft niet te verwonderen dat over de aangetoonde bewijsvoering zo weinig geweten is. Zij wordt bewust doodgezwegen, omdat zij vernietigend is voor het officiële modernisme. *« Want als de essentie van het apostolisch kerygma [de prediking door de apostelen, afgeleid van het Griekse woord voor “ boodschapper ” – n.v.d.r.] geformuleerd is in de drie of vier jaar na de dood en de Verrijzenis van Jezus, en als het hele Nieuwe Testament geschreven is vóór de verwoesting van Jeruzalem in het jaar 70, dan voldoen de Evangelies aan alle criteria van authenticiteit die de interne en externe historische kritiek stelt. En dat betekent dat de Jezus van het geloof en de Jezus van de geschiedenis één en dezelfde zijn ! Exit het modernisme en zijn dwaze pretentie om “ de geschiedenis met de theologie te verzoenen ” ; het is aan de theologie om de historische geschriften te respecteren ! »*

Broeder Pierre betreurt slechts, en met reden, dat Mel Gibson geen rekening gehouden heeft met de chronologie van de Passie zoals zij opgesteld werd door Annie Jaubert, in het licht van de handschriften van de Dode Zee en de bewezen gegevens uit de christelijke Oudheid. De onwaarschijnlijkheid is daardoor immers groot, een probleem dat alle specialisten van het Nieuwe Testament in het verleden beziggehouden heeft en dat de film van Gibson alleen maar kan onderstrepen :

« Hoe kan men alle gebeurtenissen van het Lijdensverhaal die door de Evangelisten verteld

worden, laten plaatsvinden tussen donderdagavond en vrijdagmiddag 3 uur? Als men de verhalen van naderbij onderzoekt, ontdekt men bovendien elementen van innerlijke tegenspraak wat het ogenblik betreft waarop deze gebeurtenissen plaatsgegrepen hebben. De Kerk heeft daar oog voor gehad, maar zij heeft de gewijde teksten altijd gaaf en zonder enige correctie bewaard. Een bewijs van bewonderenswaardige trouw, die ook beloond werd! [...] De oplossing voor alle moeilijkheden werd gevonden in de grotten van Qumrân: **een Esseense kalender**, die afweek van de officiële kalender die in Jeruzalem in voege was. Alles wordt daardoor klaar en duidelijk, de schijnbare tegenstellingen lossen zich op en wat overblijft is de historische waarheid over het verloop van de gewijde gebeurtenissen. »

Toen het eerste werk van Annie Jaubert in 1957 verscheen, voorvoelde abbé de Nantes er al het grote belang van. Wij hebben ons op haar bevindingen gebaseerd om te bewijzen dat de gebeurtenissen van het Lijdensverhaal zich hebben afgespeeld tussen dinsdagavond – het begin van het Esseense Pasen volgens de “traditionalistische” kalender – en vrijdagavond, wanneer het officiële Paasfeest volgens de “nieuwe” kalender van de Sadduceeën en de Farizeeën een aanvang nam [zie *Hij is verrezen!* nr. 9, p. 10].

« Door vast te houden aan het klassieke relaas over de twaalf laatste uren van Jezus' leven heeft Mel Gibson een uitgelezen kans gemist om de modernistische hegemonie te breken ». Dat is dan ook de enige ernstige kritiek die men de film kan aanwrijven. Voor het overige verdient het resultaat alle lof, want de film heeft een grote verdienste: hij toont ons « **het totale kerygma** », d.w.z. de « **integrale apostolische prediking** », zoals de H. Petrus haar verwoordde onder inspiratie van de H. Geest daags na Pinksteren... en zoals onze afvallige wereld haar niet meer te horen krijgt.

« Men heeft Mel Gibson beschuldigd van nodeloze gewelddadigheid », schrijft De Jaeghere in *Le Figaro*, die meteen fijntjes opmerkt « dat men daar over het algemeen minder moeilijk over doet ». Hij voegt eraan toe: « Maar welk geweld was minder vrijblijvend dan het geweld dat de Zoon van God onderging voor het afkopen van onze zonden? Als deze gewelddadigheid ons schokt, dan is dat misschien omdat wij er gewoon aan geworden zijn dat het Lijden van Christus, de geseling, de doornenkroning en de kruisiging voor ons lege begrippen geworden zijn. Wij spreken deze woorden uit zonder ons ten volle te realiseren wat ze betekenen. »

Om deze betekenis opnieuw duidelijk te maken kunnen we niet beter doen dan terug te grijpen naar een studie van abbé de Nantes in *La Contre-Réforme catholique* van juli 1973. Daarin probeerde hij een synthese te maken tussen enerzijds de dogmatische studie van de betekenis van de Passie, wat men het mysterie van de Verlossing noemt, en

anderzijds de studie van de menselijke, historische en psychologische realiteit, zoals deze blijkt uit de aandachtige lectuur van de Evangelies. De vraag kan als volgt gesteld worden: Hoe kunnen de vernedering, de ellende, het misprijzen en de bloedige mislukking [d.i. de historische realiteit] tegelijkertijd het fundament en het middel vormen voor onze redding en de totale omvorming van de kosmos [d.i. het mysterie van de Verlossing]?

Abbé de Nantes (art. cit.): « Hoe kunnen we op een vernieuwende en moderne manier spreken over het eeuwig Mysterie van Jezus zoals de Kerk het ons onderwijst, met behulp van de Heilige Schrift en de kerkvaders en in overeenstemming met de dogma's van ons geloof? » **Door de twee uiteinden van de ketting samen vast te houden: zowel het dogma van de Verlossing als de geschiedenis ervan.** Dat is het voorwerp van de kerygmatische theologie.

JURIDISME

Vanuit dogmatisch standpunt ligt het mysterie vervat in de term « plaatsvervangende voldoening ». Door zich van God af te scheiden door de zonde hebben de mensen zich schuldig gemaakt aan een oneindig grote belediging, « gezien het gezag en de kwaliteit van de beledigde ». De mensen zijn daarom zelf niet bekwaam om eerherstel te doen:

« Om ons te redden heeft God dus zijn Zoon gezonden, in een lichaam dat gelijk is aan het onze. Hij heeft hem tot onze broeder in Adam gemaakt door zijn geboorte uit de schoot van Maria altijd Maagd. En deze geliefde Zoon heeft onze redding bewerkstelligd door zijn Offer, door zijn dood op het Kruis, waarbij Hij de twee voorwaarden vervulde die van een dergelijke verlosser vereist waren:

« 1° Oneindig eerherstel voor een oneindige belediging, omdat zijn Persoon van een oneindige onschuld, volmaaktheid en heiligheid was; een eerherstel dat voldoening kon geven, dat voldoende groot was volgens alle eisen van de goddelijke rechtvaardigheid.

« 2° Eerherstel voor geheel de mensheid, in haar naam en plaats, door één van ons: de Zoon van God die, door zijn menselijke natuur en naastenliefde, één is met alle mensen, zijn broeders; eerherstel door één mens voor allen, omdat Hij allen verving door zijn totale overgave. Vandaar de term plaatsvervangende voldoening. »

Als het mysterie echter herleid wordt tot deze dogmatische formulering, dan vervallen we in een “juridisme” dat het volbrachte Offer volledig loskoppelt van onze menselijke relaties. Het is dan net alsof wij mensen er volledig buiten staan. Alles lijkt zich af te spelen binnen het mysterie van de verhouding tussen de Vader en de Zoon. « Wanneer het offer volbracht is, lijkt alles ten einde. De wereld is gered... zonder het gezien of beseft te hebben. »

« Deze opvatting zou gemakkelijk kunnen leiden tot een grote passiviteit van de christenen, die oneindig zouden kunnen putten uit de mysterieuze

schat van de verdiensten van Christus langs de gemakkelijke omweg van de sacramenten om. In zo'n eng perspectief heeft de Geschiedenis geen enkele zin meer. En de verleiding zou groot zijn om zich niets meer aan te trekken van geestelijke vooruitgang, van echte omvorming van onze ziel, van definitieve bekering van elke mens en van de hele wereld, omdat de vergeving van Christus tot op het einde van de tijden het antwoord biedt op de zonden van de wereld. We komen dan gevaarlijk dicht bij de leer van Luther, bij het fatalisme, de onverschilligheid en tenslotte de goddeloosheid. »

Vandaag de dag, dertig jaar nadat deze regels geschreven werden, herkennen we hierin maar al te duidelijk wat zich in onze Kerk afspeelt. De overgrote meerderheid van de geestelijken heeft afstand genomen van de klassieke vorming die ze gekregen heeft, en zegt nog alleen wat de mensen graag horen zeggen: **iedereen is gered** – wat men ook gedaan heeft, hoe men ook geleefd heeft, wat men ook op zijn geweten heeft.

PROGRESSISME

Daarnaast bestaat ook een andere mentaliteit: « *In plaats van te steunen op het dogma legt deze mentaliteit de nadruk op de historische banden van de levende Christus met zijn broeders, de mensen. De verzoening van de mensen met elkaar en met hun leefwereld, in en door Christus, is belangrijker dan hun verzoening met God. Deze gedachtegang wordt gevolgd door de progressisten, bij wie de termen bevrijding, strijd, opstanding de plaats hebben ingenomen van de begrippen verlossing, offer, kruis. »*

« *Deze theorieën mogen niet zomaar van de tafel geveegd worden: sommige verdienen onze aandacht. Zeker, ze sluiten zich op binnen het kader van onze aardse geschiedenis waarbij de mens centraal staat. Maar zij tonen tegelijkertijd het bestaan aan van tegenstrijdige Machten die boven de mens staan: de Duivel aan de ene kant, Jezus Christus aan de andere. [...] De "gevestigde orde" waarin wij leven is veeleer die van Satan dan die van de Schepper: wij worden onafgebroken overheerst door dwaling, onrechtvaardigheid, haat en verdrukking, door lijden en dood. De Prins van deze wereld regeert, met het gevolg dat de mens vervreemd is en verpletterd wordt door kwade krachten – of die nu van materiële, economische of sociale aard zijn. Al van bij het begin vecht de mensheid tevergeefs tegen dit Kwaad. »*

« *In zulk een wereld dient Christus zich aan als de Rebel bij uitstek, de Revolutionair, de sterke man die opkomt voor de ware bevrijding uit elke vorm van slavernij en die zijn broeders wil redden uit de overheersing van de Materie, de Macht en de Duivel. Na de bekoring in de woestijn gaat Jezus op pad als een atleet en een redder voor de bevrijding van de mensheid. Na zijn verrijzenis wordt hij de onsterfelijke leider, de gangmaker van al onze bevrijdingen... »*

Natuurlijk zijn de gevaren van deze "theologie van

de revolutie" maar al te duidelijk. Wanneer Christus zo verweven wordt met onze menselijke strijd, is het onvermijdelijk dat op een dag de wanhoop toeslaat. Waar blijven de beloofde overwinningen? Waarom mislukken de verhoopte opstanden telkens opnieuw? « *Het is dan ook fout om het dogma van de verlossing overboord te gooien ten voordele van de prediking van de bevrijdende revolutie... »*

HET TOTALE KERYGMA

In elk van beide perspectieven zit een stuk van de waarheid vervat. Abbé de Nantes: « *Jezus is inderdaad begonnen met brood aan de hongerigen te geven, zieken te genezen, te protesteren tegen de onrechtvaardigheden en de verdrukking. Hij heeft de kant van de armen gekozen en de machtigen uitgedaagd. Hij heeft het aanzien van de valse geestelijke gezagsdragers van zijn tijd en zijn land systematisch afgebroken. Hij streefde werkelijk naar de vestiging van het Rijk Gods op aarde. »*

En toch, op het moment dat hij leek te zullen slagen, bij voorbeeld op de avond van de broodvermenigvuldiging of op Palmzondag, gebeurde er iets vreemds: « *Op een mysterieuze manier veranderde de geduchte strijder, die op zijn voorhoofd het teken van de overwinning droeg, op het schijnbaar beslissende uur van gelaat: van sterk werd hij plotseling zwak, van activist werd hij passief. Hij verbergt zich, hij weent en zweet bloed, hij wordt overvallen door vrees en doodsangst. Dat kan Jezus toch niet meer zijn! Hij zou toch gemakkelijk zijn vijanden de baas kunnen zijn – hij zegt het zelf! En niettemin onderwerpt hij zich aan hen, hij laat het touw rond zijn hals leggen en zich naar Annas voeren als een schaap naar de slachtbank. Hij ondergaat zijn schijnproces om veroordeeld te worden en uitgeleverd in handen van de goddelozen. »*

Zijn de drie dagen van de Passie dan een soort van onderbreking in de wrekende en bevrijdende strijd die Jezus voert? Gaat het om een korte periode die in wezen tegengesteld is aan zijn zending ervoor en erna? Hebben we fundamenteel te maken met een onafgebroken *horizontalisme* dat kortstondig onderbroken wordt voor de voltooiing van het *verticaal* mysterie van de verlossende uitboeting? Wie die interpretatie volgt, scheidt het menselijke van het goddelijke...

Het genie van abbé de Nantes heeft echter de oplossing van het probleem gevonden: « *Als ik beter had geluisterd naar het zuivere kerygma, de integrale apostolische prediking, verduidelijkt door de dogmatische en mystieke meditatie van de Kerk, dan zou ik deze twee perspectieven niet gezien hebben als twee afzonderlijke momenten in het leven van Jezus, maar als twee componenten van al zijn daden – als de twee onafscheidelijke dimensies van zijn Kruis, de verticale én de horizontale. »*

« *In de strijder Jezus zitten de priester en het slachtoffer Jezus al vervat. Wanneer hij discussieert met de Farizeeën, zit in hem reeds die offergave aan*

zijn Vader, die zelfvergetelheid, die bereidheid om alles te ondergaan die pas volledig tot uiting zal komen op het Kruis. Maar evengoed ontplooit alle kracht van de strijder zich in de Jezus die verpletterd van angst en afschuw op de grond ligt, die gezeseld wordt en zijn Kruis draagt. De doodstrijd zelf verdient haar naam van "strijd": een verschrikkelijke strijd tegen zichzelf, waarvan de redding van de wereld afhangt.

« Die verschrikkelijke strijd eindigt met de overwinning van Jezus ! De dood op het kruis is een uiting van macht en een voorafgaand teken van de overwinning van een mens zoals men er nooit één gezien heeft en nooit nog één zal zien. Hij beheerst zijn pijn, hij weerstaat aan de uitputting, hij aan-

vaardt de beledigingen. En tenslotte sterft hij met een luide kreet, niet als een uitgeputte mens maar als een machtig atleet die zijn leven aflegt op het vooraf bepaalde ogenblik, als alles voltooid is... om dat leven korte tijd later opnieuw op te nemen, op het moment dat hij het wil, machtig en meester over zichzelf én over de krachten die geloofden dat zij hem voorgoed verpletterd en uitgeschakeld hadden.

« Hoewel de Evangelieën en de andere Geschriften ons alle elementen van dit mysterie aanreiken, verhindert de zwakheid van ons verstand ons om alles in één systeem samen te brengen. Maar Jezus, de Godmens, heeft dit alles beleefd in de volmaakte eenheid van éénzelfde Persoon in twee naturen, en van éénzelfde project in twee dimensies, een verticale en een horizontale. »

HET GEHEIM VAN JEZUS' HART

*« Jezus is in de wereld gekomen om zich toe te wijden aan het heilig werk van de verlossing en om die wereld te bevrijden van het juk van Satan, te bekeren en op te dragen aan zijn Vader in het eeuwig Koninkrijk. Met psalm 40 zingt Jezus : " Slacht- en spijsoffers wilt Gij niet, maar Gij hebt mij de oren geopend ; brand- en zoenoffers eist Gij niet, daarom zeg ik : **Zie, ik kom !** " »*

« De "plaatsvervangende voldoening" is iets waarvan Jezus zich bewust is vanaf het moment van zijn conceptie. Op elk ogenblik staat deze opdracht hem voor de geest, alle daden die hij stelt zijn ervan doordrongen. We moeten deze dimensie voortdurend in gedachten houden bij alles wat gaat volgen.

« In zijn wil tot opoffering en gave voor de mensheid treedt Jezus de wereld binnen als een rebel. » Abbé de Nantes aarzelt zelfs niet om Jezus een revolutionair te noemen – of beter : een contra-revolutionair.

*« Want de wereld waarin Jezus binnentreedt, staat onder de heerschappij van Satan, wiens "gevestigde orde" er één is van zonde, verdrukking en dood. **Jezus is tégen de wereld zoals hij is ! Hij is tégen,** vanuit zijn hele menselijke wezen evengoed als vanuit gehoorzaamheid en dienst aan zijn Vader. Daarom komt hij de wereld binnen als tegenstander, strijder en rechter. Het Magnificat verkondigt dit in termen die niets aan duidelijkheid te wensen over laten : " **Hij toont de kracht van zijn arm, en slaat de trotsen van harte uiteen. De machtigen haalt Hij neer van hun troon, maar Hij verheft de geringen. Behoeftigen overlaadt Hij met gaven, en rijken zendt Hij met lege handen heen.** " »*

« Jezus zal nooit of nooit meer ophouden met oorlog te voeren tegen de Zonde, de Macht van de Bozen, de Duivel die de wereld beheerst. Deze strijd vloeit voort uit een driedubbele liefde : liefde voor de Vader, die door het kwaad beledigd wordt ; liefde voor Zichzelf, die deze onaanvaardbare solidariteit met de zonde verwerpt ; en liefde voor de armen en de onschuldigen, die verpletterd worden door de machten van de haat en de dood.

« Deze strijd tegen de boosaardigen die Hij in alle duidelijkheid tijdens zijn openbaar leven voert, wordt door Jezus ook doorgetrokken in de uren van zijn Lijden. Zijn strijd verzwakt niet, zijn afkeer voor het kwaad vermindert niet wanneer de boosaardigen hem doen lijden en hij uiteindelijk alles in de handen van zijn Vader legt. Op de weg van Golgotha en tijdens de lijdensuren van de kruisiging blijft zijn wil dezelfde : Satan buiten jagen, de wereld overwinnen, de bedriegers ontmaskeren, de armen bevrijden, de nederigen echte Leiders en goede Herders geven. Vroeger dacht ik uit onwetendheid dat Jezus tijdens de tijd van zijn offer een soort van wapenstilstand met de mensen gesloten had, om zich volledig naar God toe te keren en zichzelf te offeren om voor iedereen het Paradijs te ontsluiten. Maar hoe zou hij voor de menigten de Hemel kunnen ontsluiten zonder hen hier op aarde te bevrijden van de Prins van deze wereld en zijn trawanten ? »

Het is een geniale vondst van Mel Gibson om de figuur van Satan visueel aanwezig te stellen in de film : de Prins van de wereld volgt Jezus op de voet tijdens alle stadia van de Passie. Maar Maria is óók aanwezig, op elk moment, als « tegenspeelster » van Satan. « Nooit tevoren heeft men zo de Moeder Gods voorgesteld als metgezel van haar Zoon tijdens het Lijden. Zij verdient door haar optreden terecht de titel van Medeverlosseres », schrijft Laurent Dandrieu terecht in *Valeurs actuelles* (26 maart 2004).

Abbé de Nantes besluit : « Wat Jezus wil, primeert boven zijn Lijden. Wij hebben medelijden met wat hij moet ondergaan, maar wat hem in werkelijkheid bezighoudt is **het breken van het juk van zijn onrechtvaardige Rechters door in de dood aan hun greep te ontsnappen.** Hij stapt op de dood toe... om te verrijzen en buiten hun invloed zijn Koninkrijk van waarheid, liefde, rechtvaardigheid en vrede te stichten. **Verlossing, bevrijding : één project in twee dimensies dat zijn hoogtepunt bereikt op Golgotha : " Wanneer Ik omhoog geheven zal zijn, zal Ik alles tot mij trekken "** (Jo. 12, 32). »

broeder Bruno van Jezus

DE PUINHOPEN VAN DE GODSDIENSTVRIJHEID

Het recht op vrijheid van godsdienst is voor iedereen een vanzelfsprekendheid geworden. Men gaat ervan uit dat alle mensen een onbeperkt recht hebben om de godsdienst van hun voorkeur te belijden, zonder beperking door wie dan ook. Sinds het Tweede Vaticaans Concilie heeft men het over *het sociaal recht op godsdienstvrijheid*. Wie kan daar tegen zijn ? Ogenscheinlijk niemand... tenzij men beseft waarover het wérkelijk gaat.

Abbé de Nantes samen met zijn broeders en leden van de CRC in Rome op 13 mei 1983, bij de overhandiging van de tweede " Liber accusationis ". Zij verlaten de Sint-Pietersbasiliek en begeven zich naar de Congregatie voor de Geloofsleer.

SLECHTS weinigen weten dat de leer over de godsdienstvrijheid een totaal nieuwe leer is : de Kerk heeft vroeger *nooit* de godsdienstvrijheid erkend. Abbé de Nantes aarzelt daarom niet om in dit verband over een *conciliaire nieuwlichterij* te spreken. Tot driemaal toe – in 1973, 1983 en 1993 – ondernam hij canonieke stappen om vanwege de gezagsdragers in Rome een onfeilbaar oordeel te bekomen over deze nieuwe doctrine. Tevergeefs. We hernemen nu nogmaals zijn betoog, in de hoop dat we zo meer inzicht kunnen verschaffen aan alle mensen van goede wil die lijden onder de huidige geloofsafval zonder er de diepere oorzaak van te begrijpen.

HET DOGMA VAN DE MASDU

Toen Paus Paulus VI op 4 oktober 1965 in zijn toespraak tot de UNO deze instelling loofde om haar bevordering van de rechten van de mens en, " vóór alles ", van het recht op godsdienstvrijheid, streefde hij een dubbel doel na. Ten eerste bewees hij hierdoor de oprechtheid van zijn openheid naar de moderne

wereld toe : ondubbelzinnig nam hij het basisbeginsel van de lutherse Reformatie en de Franse Revolutie over. Tegen die prijs kon hij beweren een tijdperk in te luiden van samenwerking, en niet langer van oppositie, tussen de Kerk en de Wereld voor de opbouw van de beschaving van de liefde, gebaseerd op de democratie. Aldus zou de Kerk de Beweging voor Geestelijke Bezieling van de Universele Democratie kunnen worden (in het Frans : *Mouvement d'Animation Spirituelle de la Démocratie Universelle*, afgekort *MASDU*), wat de dierbaarste wens was van deze paus.

Ten tweede oefende hij met zijn bezoek en zijn toespraak druk uit op de tweehonderd vierentwintig bisschoppen die op het nog aan de gang zijnde Concilie afwijzend bleven staan tegenover de Verklaring *Dignitatis Humanæ* en haar bevestiging van het sociaal recht op godsdienstvrijheid. Hij slaagde ten dele in dit opzet, want bij zijn terugkeer uit New York bleven er nog slechts zeventig Concilievaarders volharden in hun afwijzing. De Paus negeerde deze belang-

rijke oppositie en kondigde aan de vooravond van de sluiting van Vaticanum II de bewuste Verklaring af. Sindsdien wordt het recht op godsdienstvrijheid beschouwd als één van de fundamentele verworvenheden van het conciliaire *aggiornamento*. Maar vandaag, veertig jaar later, is het tijd om de boom te beoordelen aan zijn vruchten.

DE TRADITIONELE LEER

Laten we om te beginnen herinneren aan de traditionele leer van de Kerk, waarop de pausen van de 19de eeuw zich baseerden om het sociaal recht op vrijheid van geweten of godsdienst te bestempelen als “*waanzin*”. Abbé de Nantes vatte deze traditionele doctrine samen in de *La Contre-Réforme catholique* nr. 56 van mei 1972 :

« *Onze Almachtige God en Vader, Soeverein Heerser over alle schepselen, heeft het bestuur over de wereld toevertrouwd aan zijn Zoon, Onze Heer Jezus Christus. Uit Hem komt alle waarheid en alle gerechtigheid voort. Hij is de bron van alle mensenrechten en de grondlegger van onze vrijheden. Daarom hebben alle mensen en alle gemeenschappen de plicht en het recht om te gehoorzamen aan zijn zoete Wet, zowel in het geheim van hun hart als in hun openbaar leven, zowel in wat hen individueel aangaat als in alles wat te maken heeft met hun gezag over anderen. En de Kerk, Bruid van Christus, is deelachtig aan al zijn rechten. Zij is soeverein en vrij ten overstaan van elk menselijk gezag ; veel meer nog, elk menselijk gezag moet haar ten dienste staan.* »

Deze volledige soevereiniteit van God, van Christus en van de Kerk is altijd opgeëist geweest door de eerste christenen, zelfs ten overstaan van de keizers die hen vervolgden. De liberalen van de 19de eeuw hebben geprobeerd een tegenspraak te zoeken tussen de Kerk van de christelijke tijden, die zich verzette tegen de godsdienstvrijheid, en de Kerk van de apostolische tijden. Maar Mgr. Freppel zette hen met het juiste antwoord op hun plaats : « *Er bestaat niet de minste tegenspraak tussen de gedragslijn van de Kerkvaders die de vrije uitoefening van de christelijke eredienst opeisten en die van de concilies van de Middeleeuwen die zich verzetten tegen de verspreiding van de ketterijen, want het edelmoedig protest van de enen en het krachtig initiatief van de anderen hadden slechts één doel : het recht op de vrijheid van de waarheid uitspreken en verdedigen* » (broeder Pascal van het H. Sacrament, Mgr. Freppel, deel 1, p. 142). Want deze door de eerste christenen opgeëiste vrijheid is, naar het woord van de heilige Justinus uit de 2de eeuw, « *de vrijheid van de waarheid, niet de vrije verspreiding van alle mogelijke dwalingen, onder het voorwendsel dat iedere mens het recht heeft te verkondigen wat hem goed schijnt.* » De waarheid alleen heeft rechten, de dwaling heeft er geen enkel.

« *Niettemin* », legt abbé de Nantes verder uit, « *erkent de Kerk, vertolkster van de gerechtigheid en de lankmoedigheid Gods, de innerlijke vrijheid of het fundamenteel recht van elke mens om zijn geweten te*

volgen, zelfs als dit misleidend is, omdat dit geweten de ogenblikkelijke rechter is van elke persoonlijke beslissing. Dit is wat men, met een misleidende term, de “vrijheid van geweten” of beter nog “de vrijheid van de gewetens” noemt. Maar deze vrijheid, die volkomen innerlijk en onaantastbaar is, kan nooit een objectief en sociaal recht voortbrengen. Evenzo aanvaardt de Kerk de sociale en politieke tolerantie van de dwaling, maar dat betekent niet dat die dwaling uit zichzelf een moreel of publiek recht zou hebben. Zij aanvaardt die tolerantie omdat zij oog heeft voor het hoge goed van de eendracht onder de burgers en de vrede, op voorwaarde tenminste dat de rechten van de christelijke waarheid en van de Kerk gevrijwaard worden en dat er geen belemmering ontstaat voor het heil van de zielen. »

Deze eeuwenoude leer van de Kerk, volgens dewelke er enerzijds de absolute sacrale orde van de principes en het recht is, en anderzijds een marge van tolerantie ten bate van de vrede en de zielen, is door de Pausen steeds aanvaard, maar niet zonder de vrees dat deze doctrine zou kunnen leiden tot gemakzucht en oppervlakkigheid.

DE NIEUWE DOCTRINE VAN VATICANUM II

De verklaring *Dignitatis Humanæ* gaat heel wat verder dan deze traditionele tolerantie : ze verkondigt zonder omwegen dat « de menselijke persoon recht heeft op godsdienstvrijheid. Deze vrijheid bestaat hierin, dat alle mensen vrij moeten zijn van dwang, of die nu door enkelingen, door sociale groepen of door enig menselijk gezag wordt uitgeoefend, zodat in godsdienstige aangelegenheden niemand wordt gedwongen te handelen tegen zijn geweten in, noch wordt belemmerd om, binnen passende grenzen, volgens zijn geweten te handelen, privé of publiek, alleen of samen met anderen » (1,2).

« *De Verklaring* », legt abbé de Nantes uit in zijn *Lettre à mes Amis* nr. 209 van juli 1965, « *vermengt op geraffineerde wijze het ware en het valse, de traditionele leer en de nieuwlichterij. Het is waar dat het domein van het geweten onaantastbaar is en dat geen enkel gezag kan dwingen tot geloven, vermits geloven in essentie een vrije en persoonlijke daad is. Maar het is onwaar dat de mensen het recht hebben om zonder dwang te handelen volgens hun geweten of hun ondeugden. Integendeel, het is de plicht van de overheden om gebruik te maken van religieuze of morele, politieke of sociale dwang – en zelfs economische of fysieke dwang – om hun onderdanen te beletten slecht te handelen en hen te helpen of te noodzaken te handelen voor het welzijn.* »

Welnu, de verklaring *Dignitatis Humanæ* ontzegt deze plicht van dwang aan elk wettelijk gezag, godsdienstig of politiek. Nochtans zijn de Concilievaders niet zover gegaan om van het sociaal recht op vrijheid van godsdienst een absoluut recht te maken, zonder enige beperking. Ze hebben er één voorzien : de openbare orde mag niet verstoord worden. Op het eerste gezicht lijkt deze beperking

redelijk, maar abbé de Nantes opent ons de ogen : *« De rechten van God, van Christus en van de Kerk mogen geen inbreuk maken op de vrijheid van de menselijke persoon. Maar deze laatste is wél onderworpen aan de maatschappelijke vrede, aan de moraliteit, aan de gelijkheid onder de burgers, aan de rechten van de anderen, en weet ik veel wat nog. En wat kan de burgerlijke macht niet allemaal opleggen in naam van de vereisten en de geplogenheden van het sociale leven ? »*

De actualiteit in Frankrijk geeft ons hiervan een voorbeeld : onder het voorwendsel van strijd tegen het islamitisch integralisme, en dus omwille van de openbare orde, heeft de regering van de Republiek een wet laten stemmen die in openbare scholen elk zichtbaar religieus teken verbiedt – het kruis inbegrepen. Maar, zal men zeggen, de katholieke Kerk verstoort de openbare orde niet ! Om het even : de republikeinse Staat is van oordeel dat de openbare orde vereist om alle godsdiensten op voet van gelijkheid te behandelen ; als de katholieken trouw zijn aan het Concilie kunnen ze niet anders dan zich hierbij neerleggen. Abbé de Nantes had volkomen gelijk om in 1965 te besluiten : *« De slotsom is dat de conciliaire Verklaring de individuele en sociale persoon onttrekt aan de soevereiniteit van Jezus Christus, om hem koelbloedig over te leveren aan de tirannie van de politiestaat. Zoiets is een schande en een vorm van geloofsafval. »*

DE ONDERGANG VAN DE KATHOLIEKE NATIES

In februari en maart 1987 hernam abbé de Nantes zijn betoog in twee meesterlijke conferenties, waarbij hij verduidelijkte dat hij zijn leven, en dus zijn eeuwigheid, op het spel zette in zijn onwrikbare oppositie tegen de Verklaring over de godsdienstvrijheid.

Hij maakte de balans op van de rampzalige gevolgen van vijftien jaar godsdienstvrijheid, zowel in de politieke wereldorde als in de katholieke Kerk. We citeren uit deze conferenties :

« In de landen met een goddeloze tirannie, zoals [eertijds] in de Sovjet-Unie, [vandaag de dag nog altijd] in China, op Cuba, in Noord-Vietnam, moet men vaststellen dat de godsdienstvrijheid geen enkele verandering heeft teweeggebracht. Hoogstens hebben deze totalitaire landen haar ingeschreven in hun grondwet, maar zonder ze daarom te respecteren. Op geen enkel moment hebben zij hun verdrukking opgegeven van alle godsdiensten die niet absoluut onderworpen waren aan de Staat. » Zo heeft communistisch China in 1957 een *patriottische* Kerk opgericht, volledig afhankelijk van het staatsgezag, terwijl anderzijds de Chinese katholieken van de clandestiene Kerk, die trouw waren aan Rome, tot het martelaarschap toe vervolgd werden.

« De landen die niet christelijk zijn, verwelkomden het recht op godsdienstvrijheid : het gaf immers vrije baan aan andere religies om hun proselitisme in de katholieke landen op te drijven. Maar zijzelf, overtuigd van de waarheid van de religie die ze belijden,

bleven verder in hun eigen land de soevereiniteit van die religie opleggen, ten koste van de andere godsdiensten. » Zo komt het dat in India de katholieke Kerk nog altijd gedwarsboemd wordt en dat haar een verbod op proselitisme wordt opgelegd, dat ze vervolgd wordt in Israël en dat haar gelovigen tot martelaars gemaakt worden in de moslimlanden... Het geweten van de wereld wordt er nog nauwelijks door geraakt of geeft hoogstens blijk van hypocrisie, zoals recent nog het geval was toen op het eiland Timor de katholieke bevolking werd uitgemoord op aanstoken van islamitische Indonesiërs.

In de katholieke landen zelf heeft de Kerk al haar gewicht in de schaal gelegd om van het wereldlijk gezag de daadwerkelijke erkenning te bekomen van dit sociaal recht op godsdienstvrijheid. *« Maar hoe kan een katholieke staat overleven als het Concilie hem plechtig verbiedt van dwang te gebruiken ten dienste van de godsdienst, en vooral van aanspraak te maken op het gezag van Onze Heer Jezus Christus om de burgers te leiden op de wegen van de katholieke moraal en de christelijke wijsheid ? »* Dat is onmogelijk !

De geschiedenis van Spanje, Portugal, de Filipijnen of bepaalde landen van Latijns-Amerika getuigt ervan. Ze waren officieel katholiek vóór Vaticanum II, maar geen enkele van deze landen heeft kunnen weerstaan aan de druk van de fameuze *geest van het Concilie* die, door het nieuwe dogma van de godsdienstvrijheid, onafgebroken werkte aan hun laïcisering, dat wil zeggen het verbreken van alle traditionele banden met de katholieke Kerk. De promotoren van het nieuwe dogma waren bovendien niet te beroerd om daarin mee te werken met de vrijmetselarij of met het communisme... De ondergang van de katholieke regimes was daarmee bezegeld...

« Het sociaal recht op vrijheid inzake godsdienst, opgelegd met al de kracht van het gezag van Vaticanum II, heeft de christelijke naties beroofd van de bovennatuurlijke basis van hun gezag. Het Concilie erkent in de regeerders niet langer dat zij vertegenwoordigers van God zijn, belast met het uitoefenen van Zijn gerechtigheid. Dit is nochtans de zuivere katholieke leer, waaraan de HH. Petrus en Paulus ondubbelzinnig herinnerd hebben : “ Weest onderdanig aan elk menselijk gezag, omwille van de Heer : aan de koning als opperheer, aan de landvoogden als zijn gezanten om de boosdoeners te straffen en de goeden te prijzen ” (1 Petrus 2, 13-15). »

In 1936 kon generaal Franco nog rekenen op deze katholieke leer en op de ondersteuning van de Kerk in zijn kruistocht tegen de communistische Internationale, en hij behaalde de overwinning. Maar in de jaren zestig, na het Concilie, was het juist dit wat ontbrak aan de zeer katholieke president Salazar om het communisme en het terrorisme te overwinnen in de prachtige overzeese provincies van Portugal, die de een na de ander vielen. Men kan stellen, zonder bang te moeten zijn hierin tegengesproken te worden, dat de Concilievaarders rechtstreeks verantwoordelijk

zijn voor de onophoudelijke massamoorden die Mozambique en Angola ten gronde hebben gericht – landen en dus volkeren die genoten van vrede en voorspoed toen ze nog katholiek waren.

« Toen de Kerk sterk stond, positieve invloed uitoefende op het stemgedrag, goede wetten ondersteunde en bekwame mensen aanmoedigde, kon een katholiek land nog stand houden, zelfs als het geleid werd door een democratische regering. Maar de dag waarop de Kerk niet alleen haar steun aan het officiële katholieke gezag introk, maar ook van dat gezag een voortdurende aandacht eiste voor alle soorten godsdiensten, niet-godsdiensten of vormen van atheïsme, maakte zij deze democratische regeringsstructuur, die zo al buitengewoon zwak is, volkomen machteloos om het gemeenschappelijk welzijn te behartigen. »

Abbé de Nantes merkt bovendien op *« dat deze beroving van de bovennatuurlijke grondslag van hun gezag de katholieke staatslieden en politici gedwongen heeft hun autoriteit te doen gelden met zuiver politieke middelen, op een machiavellistische manier. »* De voortdurende schandalen die de voorpagina's van onze kranten halen, zijn er een afdoend bewijs van. De bevolking keurt die schandalen af, maar wordt verhinderd er de dieper liggende oorzaak van in te zien, die godsdienstig van aard is! De totale loskoppeling van de democratische instellingen van God en zijn Kerk, en de fundamentele immoraliteit die daarvan het gevolg is, hebben zich slechts aan de hele wereld opgedrongen op het moment dat de ketterij in de Kerk triomfeerde tijdens het Tweede Vaticaans Concilie!

Verder moet onderstreept worden dat de dwaze leer die de conciliaire Kerk aanhangt, een betreurenswaardige reactie uitlokt vanwege de personen die verantwoordelijkheid dragen: zij willen nog werken voor het welzijn van hun land en wensen dus dat het geleid en bestuurd wordt in rust en orde. Wanneer zij vaststellen hoe irreëel en absurd de nieuwe ideologie van de Kerk is, neigen zij ertoe haar te misprijzen en worden zij antiklerikaal. Men zou het voor minder zijn, vermits de Kerk na haar weigering om het wettig gezag te steunen vervolgens systematisch de kant van de revolutie gekozen heeft!

In feite heeft de ketterij van de godsdienstvrijheid een dusdanige laïcisering veroorzaakt van de *ars politica*, de kunst van het bestuur van de gemeenschap, dat regeren voortaan beperkt is tot het beheer van de economie en de materiële welvaart van de bevolking. De conciliaire Kerk heeft de kunst van de politiek, als toewijding aan het gemeenschappelijk welzijn en als instrument van de goddelijke Voorzienigheid voor de instelling van het Rijk Gods, gedood.

Maar het is niet alleen de politiek die dodelijk geraakt wordt door het recht op godsdienstvrijheid, het is ook de ziel van onze katholieke landen. Hen

verplichten om waarheid en leugen op voet van gelijkheid te behandelen, komt neer op het misprijzen van hun goddelijke roeping. Het werpt een smet op hun erfgoed aan beschaving en religieuze tradities die de vorige generaties – en met hoeveel heldhaftigheid en heiligheid! – opgebouwd hebben. Vandaag de dag wordt men gemakkelijk als misdadiger aangezien als men het zou wagen positief te spreken over b.v. de Spaanse *Reconquista* tegen de moslims, of over de missionering en de kolonisatie door landen als Portugal en Frankrijk [en België!]. Inquisitie en kruistochten worden zonder pardon en zonder een echt wetenschappelijk onderzoek *a priori* veroordeeld als betreurenswaardige houdingen die in tegenspraak zijn met de *evangelische waarden*. Gevolg: de katholieken zijn meer en meer vies van het woord “katholiek”... En het is de Kerk zelf die hen tot deze rampzalige zelfkritiek drijft!

Er is nog iets. Wanneer de lekenstaat een feit is, hebben de regeringsinstanties niet langer de steun van de Kerk om hun wetgeving te richten en te leiden volgens de christelijke wijsheid en de katholieke moraal. Bij gebrek aan staatslieden die zich bewust zijn van hun rechten en onaantastbare voorrechten verspreiden immoraliteit en criminaliteit zich steeds verder. Een katholiek regeringsleider meent vandaag niet meer het recht te hebben om abortus te verbieden of de doodstraf op te leggen, zelfs als hij er zich rekenschap van geeft dat dit een vitale noodzaak is voor zijn land!¹

DE ZELFVERNIETIGING VAN DE KERK

« De Concilievaarders hebben dus het initiatief genomen om de regeerders te “bevrijden” van hun onderworpenheid aan God. Zeker de meest onschuldigen onder hen hebben vast en zeker het boomerangeffect onderschat van deze nieuwlichterij. Want door zo te handelen “emancipeerden” zij ook zichzelf van de eerbied voor de goddelijke openbaring en voerden zij in de Kerk een geest van algemene contestatie in, waarvan zij op hun beurt het slachtoffer werden. Van hoog tot laag in de hiërarchie emancipeerde iedereen zich op zijn manier van de aan Christus verschuldigde godsdienstige onderwerping, zoals die al eeuwenlang dagelijks werd beleefd. De ontkerkelijking van de regeerders leidde tot die van hun onderdanen, en de clerus volgde deze beweging. Het resultaat was een massale overgang van de clerus naar de lekenstaat, die door Paus Paulus VI in duizenden gevallen werd toegestaan. »

De technocraten van het conciliaire *aggiornamento* vergaten de waarschuwing van Sint-Paulus: « God laat niet met zich spotten » (Gal. 6, 7). Daarom heeft Christus, zo schandelijk behandeld door hun vernieuwingsdrift, hen overgeleverd aan hun eigen denkbeelden. Dit verklaart waarom we nu al veertig jaar geconfronteerd worden met een eindeloze reeks wast-

(1) Hoe heel anders was de houding van wijlen koning Boudewijn in de abortuskwestie! Hij nam zijn katholieke overtuiging ernstig en weigerde de abortuswet met zijn handtekening te sanctioneren, ook al was dat volgens onze (liberale) grondwet de gangbare procedure [n.v.d.r.].

orale en bisschoppelijke initiatieven die telkens op niets uitdraaien. Alle beloven ze een hernieuwing van het geloof en van de levenskracht van de christelijke gemeenschappen, maar het resultaat is telkens *nihil*. Eén enkel iets blijft onaantastbaar : de dwaling, dat wil zeggen de oorzaak zelf van de ondergang van de Kerk ! Men mag niet denken dat de secularisering van de Kerk het gevolg is van de secularisering van de maatschappij ; dan zou men oorzaak en gevolg omwisselen. Het is de conciliaire ketterij die aan de basis van alles ligt.

De overrompelende terugkeer van *de passies van het vlees* (Gal. 6, 8) moet ons niet verbazen. Denken we maar aan de schandalen over zedenfeiten van geestelijken die het nieuws halen, tot grote voldoening van de antiklerikalen en tot schaamte van de echte christenen : ze zijn het logisch gevolg van de verheerlijking van de autonomie van de mens tegenover zijn Schepper en Verlosser.

De dwaling van de godsdienstvrijheid verklaart ook de onmacht van de conciliaire hiërarchie om krachtdadig te reageren in de verdediging van de katholieke waarheid en moraal. Ze schept een objectieve medeplichtigheid met eender welke nieuwlichter. Abbé de Nantes merkte dit reeds op in verband met Paulus VI in zijn *Liber accusationis* : « *U wilt vriendschap sluiten met alle mensen, met inbegrip van de atheïsten en de communisten, en dit verlangen naar dialoog met de tegenstanders van buiten de Kerk dwingt u uiteraard tot het respecteren van hun vrienden binnen in de Kerk. Wanneer u dus vrede wil sluiten met de protestanten door elke herinnering aan de oude veroordelingen te vermijden, belet dit u om door nieuwe veroordelingen de huidige protestantisering van de Kerk te onderdrukken. En in dezelfde trant tolereert U bijgevolg alles. Dat is uw liberalisme* » (p. 39).

Een nieuwe godsdienst, die van de dialoog en van de vrijheid, heeft de katholieke Kerk ingepalmd. Deze religie berooft de Kerk van haar wezen om haar vervolgens op te lossen in de smeltkroes van alle godsdiensten, van alle vormen van humanisme, voor een betere dienst aan de mens als mens. Paus Paulus VI heeft de beweging gelanceerd en zijn *geestelijke zoon*, Paus Joannes-Paulus II, heeft er systematiek in gebracht door zijn grote interreligieuze manifestaties voor de vrede. De woorden waarmee Henri Hello in 1911 de pauselijke leer over de moderne vrijheden samenvatte zijn nog altijd actueel : « *De vrijheid van eredienst bederft de zeden en het verstand, ze verspreidt de pest van de onverschilligheid en vormt werkelijk een sociaal misdrijf : het is het atheïsme onder een andere vlag.* » Het Derde Geheim van Fatima dat de Kerk toont als een grote stad die voor de helft in puin ligt, spreekt niet anders.

« BRAND ! BRAND ! IN HET HUIS VAN GOD »

Om de dwaling van het sociaal recht op godsdienstvrijheid samen te vatten en aan te tonen hoe dwaas het is, heeft abbé de Nantes een tot de verbeelding spre-

kende vergelijking gevonden : die van de pompiers die ... pyromanen zijn.

Omdat de maatschappelijke functie van een korps van pompiers erin bestaat de stad te beschermen tegen branden, spreekt het vanzelf dat de bevolking het krankzinnig zou vinden als de pompiers pyromanen zouden zijn. Dat geldt ook voor de Kerk : volgens haar goddelijke constitutie is het de functie van de Kerk alle mensen bovennatuurlijke hulp aan te reiken om de Hemel te verdienen door middel van het geloof ; hoe kunnen haar leiders dan een theorie uitwerken die voor iedereen straffeloosheid garandeert en die de zielen wegtrekt van de weg naar de Hemel om hen het pad van de hel op te sturen ?

« Als de essentie van de godsdienst erin bestaat ons te redden en als onze individuele vrijheid zozeer neigt naar het kwade dat we een groot risico lopen verdoemd te worden, moet de Kerk wel alle dwangmiddelen aanwenden om ons te redden, ondanks onszelf als het ware. Het is de rechtvaardiging van haar bestaan. Ze kan dus niet aan om het even wie het recht toekennen om oorzaak te zijn van de ondergang van mensen die zij juist ten allen prijzen moet redden. »

« Ik kan niet de pompier van het dorp zijn en tegelijkertijd de pyromanen aanmoedigen om huizen in brand te steken of waterleidingen kapot te maken zodat ik de branden niet meer kan blussen. Ik kan niet aan de mensen zeggen dat ze het recht hebben om waterleidingen te saboteren zonder in te gaan tegen mijn essentiële plicht. Zo kan ik ook de mensen niet bedriegen door hen de vrijheid om zichzelf te verdoemen toe te kennen als een sociaal recht. Ik kan mensen niet toekennen wat het tegengestelde is van wat ik hen, uit naastenliefde en uit rechtvaardigheid, moet onderrichten. Als ik dat zou doen, dan zou ik mij medeplichtig maken aan hun eeuwige veroordeling en de vernietiger zijn van mijn eigen godsdienst. »

HOE IS HET ZOVER KUNNEN KOMEN ?

Dat is wel degelijk de vraag die de toekomstige generaties, verbaasd over zoveel verblinding, zullen stellen !

De fout ligt bij veel onverantwoordelijke intellectuelen zonder verleden en zonder tradities, die de hoogste posten in de Kerk hebben kunnen innemen. Deze intellectuelen « *kunnen het goed uitleggen en schrijven dikke boeken, maar ze weten niet hoe ze concreet de continuïteit van een parochie of van een bisdom moeten verzekeren, of hoe ze moeten preken om de stroom van priester- en kloosterroepingen in stand te houden. Paradoksaal genoeg hebben deze ideologen die beweerden dat ze de moderne wereld gingen "huwen" niet begrepen dat de wereld volop aan het veranderen was, dat de westerse samenleving voortgekomen uit de Franse Revolutie volkomen uitgeput was, leeg en stervende, en dat ze geconfronteerd ging worden met torenhoge, onoplosbare problemen.* »

In plaats van moedig en in naam van de naastenliefde te reageren om de wereld te redden van de dreigende geloofsafval, hebben de leiders van onze Kerk de voorkeur gegeven aan de gemakkelijke weg van een leugenachtige en dodelijke vrede.

Naast deze psychologische verklaring schuift abbé de Nantes er een andere naar voor, die meer leerstellig van aard is en die de houding van bepaalde bisschoppen op het concilie, zoals Mgr. Albino Luciani, verontschuldigt.

Een aantal prelaten heeft zich inderdaad om de tuin laten leiden door de oneerlijke argumenten van de nieuwlichters. Abbé de Nantes heeft des te meer begrip voor hen omdat hij zelf, enkele jaren later, in verwarring gebracht werd door de argumenten van een zekere pater Sesboüé, die probeerde aan te tonen dat de conciliaire leer over de godsdienstvrijheid niet in tegenspraak was met de Traditie van de Kerk. De geslepen jezuïet overliep de geschiedenis van de Kerk en verzamelde een indrukwekkende rij citaten van heiligen ten gunste van de godsdienstvrijheid. Op het eerste gezicht was er tegen zijn bewijsvoering niets in te brengen! Maar abbé de Nantes gaf er zich al vlug rekenschap van dat de citaten in functie van de bewijsvoering in een welbepaalde volgorde waren geplaatst, dat er woorden uit weggelaten waren of dat ze uit hun context waren gehaald, om bij de lezer de indruk te wekken dat er in de traditie van de Kerk een onafgebroken evolutie was geweest van onverzettelikheden naar tolerantie. In dit *gemanipuleerd* perspectief leek de Verklaring van het Concilie de laatste en beslissende stap in een door de Heilige Geest gewild proces.

Het aan de kaak stellen van deze oneerlijke procedure – blijkbaar het enig middel om een onmiskenbare ketterij te rechtvaardigen – gaf aan de theoloog van de katholieke Contrareformatie de gelegenheid om een belangrijke toelichting te geven bij de traditionele leer over de godsdienstvrijheid.

« Op welke momenten in de geschiedenis vaardigden de Kerk en de katholieke landen edicten van tolerantie en pacificatie uit en gaven ze aan joden, protestanten en moslims de toelating om hun eredienst te beoefenen? Telkens als zij zich in een sterke positie bevonden. Het ging om de verdraagzaamheid van een godsdienst die schitterde in zijn waarheid, zijn traditie, zijn heiligheid, zijn mirakels, en die tegenover zich slechts religies had die geen enkele aantrekkingskracht uitoefenden op de katholieke gelovigen, en met reden! De vrije uitoefening van de eredienst van deze valse godsdiensten, zonder enige beperking, hield op die momenten geen enkel risico in voor de katholieken; bovendien bevorderde het heersende klimaat van sociale vrede de bekering van de aanhangers van die religies. Maar nooit in haar geschiedenis heeft de Kerk deze vrijheid gezien als een recht van de mens! »

« Maar alles verandert wanneer de katholieke Kerk van alle kanten wordt aangevallen en een occulte macht, zoals b.v. de vrijmetselarij, haar morele invloed en politieke macht vergroot ten koste van de Kerk en de mensen het hoofd op hol brengt met vrijheid, rebellie en losbandigheid. De plicht van de Pausen en van de bisschoppen is, in een dergelijke context, volkomen duidelijk: het heil van een Kerk in het defensief gebiedt leerstellige onverzettelikheden en terugplooiing op zichzelf, om opnieuw krachten te verzamelen, zich te herbronnen in de waarheid en de herovering van het verloren terrein voor te bereiden. Dat is wat paus Gregorius XVI en de zalige paus Pius IX deden na de Franse Revolutie. »

Paus Paulus VI daarentegen legde aan de Kerk en de katholieke naties het sociaal recht op godsdienstvrijheid op, en daardoor verleende hij zijn medewerking aan de reusachtige protestbeweging die het Westen sinds de jaren zestig overhoop haalde. Daardoor zijn we nu beland in een klimaat van wereldwijd atheïsme dat schijnbaar onomkeerbaar is.

DE ONBEVLEKTE MAAGD MARIA EN DE GODSDIENSTVRIJHEID

De Allerheiligste Maagd die de huidige tijd van geloofsafval voorzag, is in 1917 te Fatima verschenen en heeft aan drie kinderen van tien, negen en zeven jaar de hel getoond: *« Jullie hebben de hel gezien waar de zielen van de arme zondaars terechtkomen. Om ze te redden wil God in de wereld de devotie tot mijn Onbevlekt Hart verspreiden. Als men doet wat ik jullie zeg, zullen vele zielen gered worden en zal men vrede hebben... »*

Het komt de Paus toe, en hem alleen, om een publieke daad van gehoorzaamheid aan de wil van God te stellen door twee kleine verzoeken in te willigen. Ten eerste moet hij de devotie van de eerherstellende communie van de vijf eerste zaterdagen verspreiden, als eerherstel voor de beledigingen de H. Maagd aangedaan. Ten tweede moet hij alle bisschoppen de opdracht geven zich met hem te verenigen in de toewijding die hij zal doen van Rusland aan het Onbevlekt Hart van Maria... Waarom zijn deze kleine, schijnbaar onbelangrijke daden van devotie en gezag nog steeds niet voltrokken? Omdat ze opnieuw de soevereiniteit bevestigen van de waarheid, waarover de katholieke Kerk getuigenis moet afleggen, en omdat ze precies daardoor een afwijzing inhouden van de godsdienstvrijheid en de cultus van de Mens.

De verzoeken van Fatima zullen pas ingewilligd worden op de dag van de triomf van het Onbevlekt Hart van Maria op het hart van de regerende Paus. Dat zal ook de dag zijn van de verplettering van alle ketterijen die de Kerk vernietigen en waarvan de godsdienstvrijheid het basisbeginsel vormt.

broeder Pierre van de Gedaanteverandering